

**LOVIISAN KAUPUNGIN
JA
LAPINJÄRVEN KUNNAN**

HYVINVOINTIKATSAUS VUODELTA 2015

LAPINJÄRVI

LAPPTRÄSK

LOVIISAN KAUPUNGIN JA LAPINJÄRVEN KUNNAN HYVINVOINTIKATSAUS VUODELTA 2015

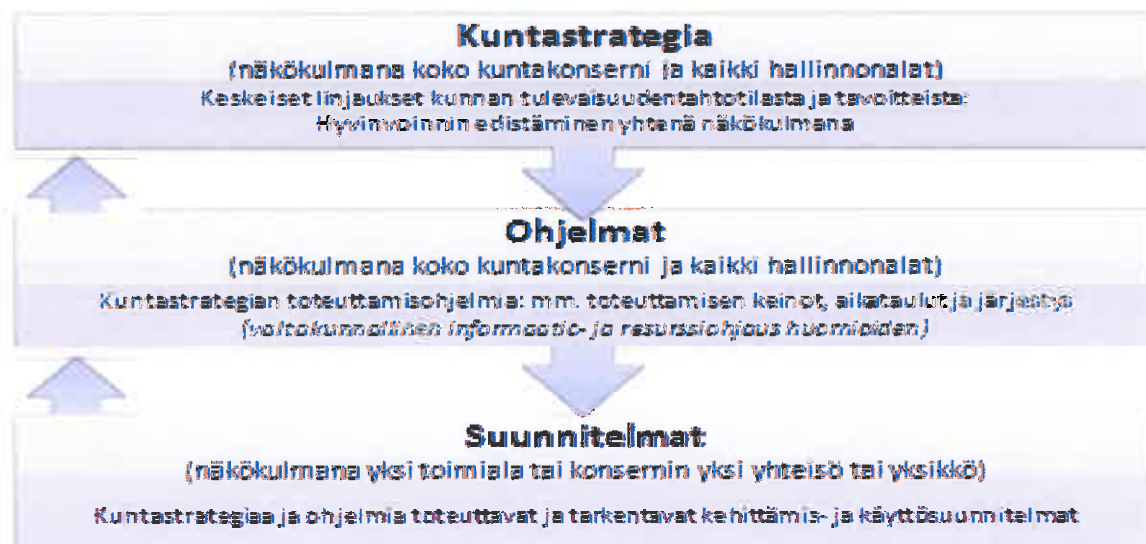
OSA I PÄÄTTYNEEN JA KULUVAN VUODEN ARVIOINTI JA RAPORTOINTI

JOHDANNOKSI

Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan vuosittainen hyvinvointikatsaus tehtiin vuonna 2014 ensimmäistä kertaa Kuntaliiton omistaman sähköisen hyvinvointikertomusmallin mukaan. Valtuustokauden 2012–2016 aikana Loviisan kaupunki on ollut osallisena Kaste-hankkeen Ester-osiossa (Etelä-Suomen terveyserojen kaventamishanke; päättyi syksyllä 2013). Ester-osahankkeen yhtenä tarkoituksena oli saada kuntien hyvinvointikertomukset yhtenäisiksi työkaluiksi, jotta vertailtavuus eri kuntien hyvinvointieroiissa olisi helpompaa. Hankkeen aikataulusta johtuen Loviisassa ja Lapinjärvellä tehtiin vuonna 2013 ensimmäinen laaja hyvinvointikertomus, johon oli koottu kuntien hyvinvointitietoa erilaisilla indikaattoreilla kuvattuna. Tämä hyvinvointikertomus tehtiin kesken valtuustokauden ja sen pohjana käytettiin vuosille 2010–2012 laadittua Loviisan seudun hyvinvointistrategiaa, joka kuitenkin oli jäänyt arvioimatta ja toimenpiteiden osalta toteutumatta. Hyvinvointiryhmä oli nimetty vuonna 2010, mutta se kokoontui ensimmäisen kerran syksyllä 2012. Hyvinvointikertomuksen sijoittumista kuntien ohjausmenetelmissä voidaan kuvata seuraavasti:

Kunnan hyvinvointipolitiikkaa ohjaavat kunnan omat ohjausvälineet

(Pauni 2008; Pauni 2012; Pauni henkilökohtainen tiedonanto 2013; Kuntaliiton katsaus osan Ester-hankkeen osasta 2013)

Kuvio 1. Kunnan hyvinvointipolitiikkaa ohjaavat kunnan omat ohjausvälineet

Hyvinvointikertomus = valtuustokausittain (joka neljäs vuosi) laadittava laaja, eri hallinnonalojen yhdessä laatima asiakirja, joka toimii hyvinvointijohtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä seurannan, raportoinnin ja arvioinnin työvälineenä. Hyvinvointikertomus pohjaa aina kunnan strategiatyöhön ja voi olla toiminnan ja talouden yksi suunnitteluperuste.

Hyvinvointikatsaus = vuosittain tarkasteltava lyhyen aikavälin katsaus tapahtuneisiin muutoksiin vahvuuksissa, voimavaroissa ja painopistealueissa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvointiohjelma = linjaus (suunnitelma) siitä, miten valtuustokaudella monialaisesti ja suunnitelmallisesti toteutetaan valittuja painopistealueita kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointiohjelmaan voi sisältyä monia muita kunnan ohjelmia, mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ikäpoliittinen ohjelma ja kunnan turvallisuussuunnitelma. Ohjelma sisältää hyvinvointiryhmän valitsevat indikaattorit, joiden avulla toteumia seurataan kunnassa. Loviisan ja Lapinjärven hyvinvointikertomuksessa 2013 on määritelty seurattavat vuosittaiset indikaattorit ja vuosittaisissa katsauksissa on määritelty hyvinvoinnin seurannan painopistealueet. Hyvinvointiohjelman kokonaisuus uudistetaan uuden kaupunkistrategian mukaiseksi vuonna 2016.

Hyvinvointikatsauksessa siis tarkastellaan ja arvioidaan edellisvuoden toteumaa, sieltä kuluvalle vuodelle siirtyneitä tai johtuvia tavoitteita, toimenpiteitä ja niiden toteutumista. Ensimmäisen hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon perusteella hyvinvointiryhmä oli päätenyt elinkaarimallin mukaiseen seurattavien indikaattoreiden jaotteluun. Hyvinvointikatsauksessa 2014 hahmottui kolme painopistealuetta ja tavoitetta, joiden sisällä hyvinvointitietoa raportoidaan. Painopistealueisiin voidaan tuoda vuosittain lisää osatavoitteita hyvinvointiryhmän harkinnan mukaan (mm. kulttuurin osuus).

Painopistealueita on kolme (sisältäen vuodet 2015 ja 2016):

- 1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen: elintapojen terveysvaikutukset, toimintakyky, arjen sujuvuus ja osallisuuden lisääminen.**
- 2. Yhteisöllisyyden lisääminen, syrjäytymisen vähentäminen ja sisäinen turvallisuus.**
- 3. Hyvinvointityön rakenteiden vahvistaminen.**

Tässä Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan toisessa vuosittaisessa hyvinvointikatsauksessa tarkastelu perustuu vuoden 2014 tilinpäätöstietoihin ja toiminnasta vuodelta 2015 tähän mennessä saatavilla oleviin tietoihin. Kansalliset indikaattoritiedot ovat vuosilta 2012–2014 sen mukaan, miten ne ovat päivittyneet Sotkanetin tietoihin.

Loviisan kaupunginvaltuuston 12.2.2014 ja Lapinjärven kunnanvaltuuston 26.2.2014 hyväksymien elinkaarimallin mukaisten toimenpiteiden vuosittaiset toteumat (valitut indikaattorit) on lueteltu liitteessä 1. Näiden indikaattoreiden lisäksi hyvinvointikatsauksen tekstissä on pyritty hyödyntämään teemoihin liittyviä indikaattoritietoja, mikäli niitä on kuntatasolla saatavissa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta voidaan myös käyttää kuntien omaa tietotuotantoa (mm. Pegasos-tietokannan raportointiosiota; saatavilla kevästä 2015).

Paremmiin vuosittaisen seurannan ja arvioinnin pohjaksi soveltuvien indikaattoreiden löytäminen on edelleen haasteellista.

1. Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi, yhteenveto ja johtopäätökset

Tarkastelun kohteena ovat kuntalaisten hyvinvointi ja palvelut sekä hyvinvoinnin taustalla olevat tekijät, kuten kunnan rakenteet, talous ja elinvoima. Tarkastelu toteutetaan tehtyjen toimenpiteiden osalta elinkaarimallia käyttäen. (Liite 1)

1.1. Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Väestönkasvua ei ole tapahtunut. Loviisassa oli 15 457 asukasta 31.12.2014 ja elokuun 2015 tiedon mukaan asukkaita oli 15 386. Lapinjärvellä asukkaita oli vuoden 2014 lopussa 2 779 ja vuoden 2015 elokuussa 2 771. Yli 65-vuotiaiden osuus kunnan asukkaista on Loviisassa 26 % ja Lapinjärvellä 25,1 %. (Sotkanet)

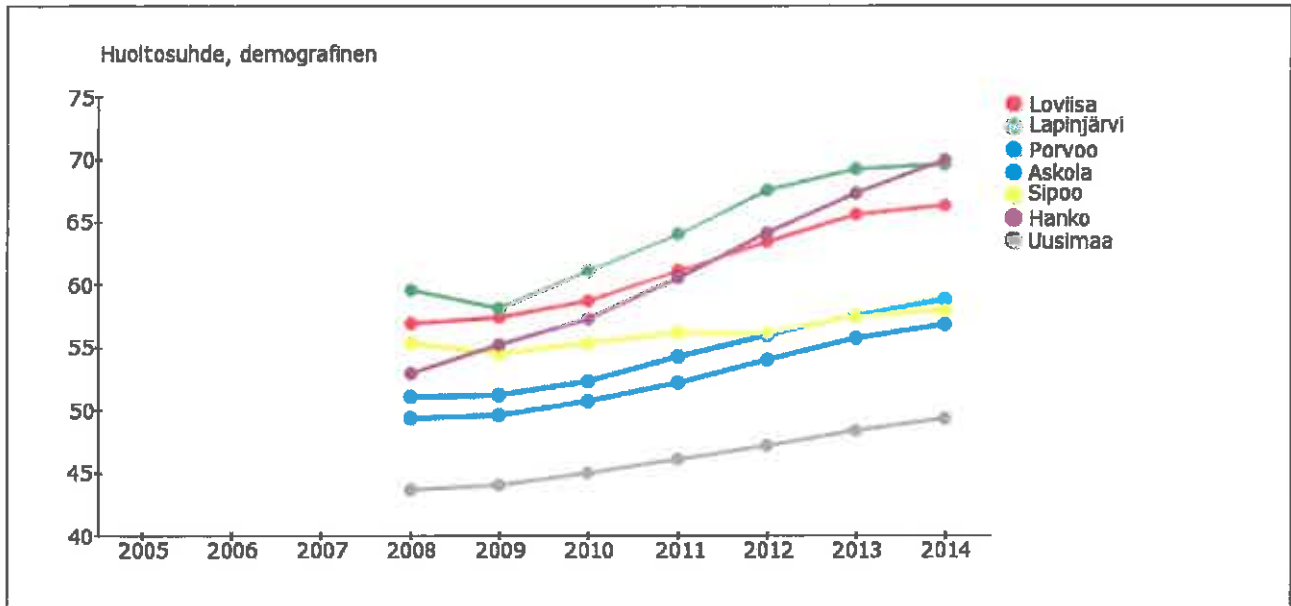
Väestöennusteissa yli 65-vuotiaiden määrän odotetaan lisääntyvän. Uudenmaan kunnista eniten väestönkasvua 2000-luvulla on ollut Kirkkonummella, Siuntiossa ja Nurmijärvellä. Muuttotappiokuntia ovat olleet Hanko, Lapinjärvi ja Loviisa.

- Yhden hengen asutokuntien osuudessa kaikista asutokunnista ei ole tapahtunut muutosta vuosien 2013 ja 2014 välillä: Loviisassa 42,3 % (2013) -> 42,1 % (2014) – Lapinjärvellä vastaava osuus pysyi muuttumattomana (38,7 %).
- Yksinhuoltajaperheiden osuus lapsiperheistä on hieman noussut kummassakin kunnassa: Loviisassa 19,1 % (2013) -> 20,3 % (2014), Lapinjärvellä 25,1 % (2013) -> 25,8 % (2014). Koko maan vastaavat luvut olivat 20,5 % (2013) -> 20,8 % (2014).

Huoltosuhte (väestöllinen) ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Oheisesta taulukosta ilmenee, että huoltosuhte Loviisassa ja Lapinjärvellä on noususuuntainen, kuten ennusteissakin on huomioitu, mm. senioreiden palveluasumissuunnitelmissa ja kotihoidon kehittämisessä. Väestön vanheneminen lisää myös palvelutarvetta niin kuntien sisällä kuin yritysalamassakin sekä vapaaehtoistoimijoiden parissa (kolmas sektori).

Uudenmaan liitto selvitti syksyllä 2014 julkaisussaan ”Uusmaalaisien hyvinvointi 2010-luvun alussa” mm. alueensa kuntien väestöllisiä huoltosuhteita. Uudenmaan kunnista nuorten, alle 15-vuotiaiden ihmisten asuinkuntia ovat erityisesti Pornainen, Nurmijärvi, Kirkkonummi ja Mäntsälä. Eläkeläisiä asuu eniten Hangossa, Lapinjärvellä, Myrskylässä ja Loviisassa.

Työikäistä väestöä asuu suhteellisesti eniten Helsingissä, Vantaalla, Järvenpäässä ja Espoossa.

Kuvio 2. Demografinen huoltosuhte (Sotkanet)

Kuntien taloutta rasittaa yleinen valtakunnallisesti haastava taloudellinen tilanne, joka näkyy mm. korkeana työttömyytenä myös Loviisan seudulla.

Juha Sipilän hallitusohjelmaan (29.5.2015) sisältyi koko julkista sektoria koskeva päätös tasapainottamistavoitteista, joissa hyvinvointia ja terveyttä visioidaan vuoteen 2025 saakka:

”Suomalaiset voivat paremmin ja kokevat pärjäävänsä erilaisissa elämäntilanteissa. Jokainen ihminen kokee voivansa vaikuttaa, tehdä valintoja ja ottaa vastuuta. Sosiaali- ja terveydenhuollossa painopiste on ennaltaehkäisyssä, hoitoketjut ovat sujuvia, henkilöstö voi hyvin ja tietojärjestelmät toimivat. Uudistuksen myötä yhteisillä varoilla saadaan enemmän terveyttä ja hyvinvointia”. Tätä visiota tavoitellaan vuositasoille määritellyillä kärkihankkeilla:

- 1) palvelut asiakaslähtöisiksi
- 2) terveyden edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen
- 3) lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
- 4) kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten kotihoitoa
- 5) luodaan osatyökykyisille väyliä työhön.

Valtakunnallisesti samaan aikaan etenee myös sote-uudistus ja suuri osa kärkihankkeiden tuloksista hyödynnetään uusilla sote-alueilla.

Sekä Loviisan että Lapinjärven talousarvioissa julkaistiin vuodelle 2015 tehostamistoimia, jotka vuonna 2015 olivat Loviisassa 1,5–2 miljoonaa euroa ja Lapinjärvellä 250 000 euroa. Vuodelle 2016 Loviisan tehostamisohjelman vaikutus on seuraava:

• perusturvakeskus	375 000 €	875 000 € (vuonna 2015)
• sivistyskeskus	300 000 €	408 000 €
• tekninen keskus	115 000 €	230 000 €
• yleinen hallinto ja konsernihallinto	125 000 €	224 000 €

Lapinjärven vastaavat tiedot ovat:

• perusturvapalvelut	30 000 €	100 000 € (vuonna 2015)
• sivistyspalvelut	100 000 €	300 000 €
• tekniset palvelut	100 000 €	250 000 €
• konsernihallinto	20 000 €	50 000 €

Lainamäärä per asukas oli Loviisassa vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan 1 654 euroa. Vuoden 2015 ennuste on 1 944 euroa asukasta kohden ja vuodelle 2016 lainamääräksi ennustetaan 2 786 euroa per asukas.

Lapinjärveläisten lainamäärä per asukas vuoden 2014 tilinpäätöksessä oli 2 206 euroa, vuonna 2015 sen ennustetaan olevan 2 363 euroa asukasta kohden ja vuoden 2016 vastaava luku on 3 023 euroa.

1.2. Kaikki ikäryhmät

Terveyttä ja toimintakykyä ilmaisevalla sairastavuusindeksillä mitataan väestön terveydentilaa suhteessa maan keskiarvoon (=100). Kansantaudeista Loviisassa sairastetaan maan keskiarvoa enemmän sydämen vajaatoimintaa, astmaa ja diabetesta – Lapinjärvellä puolestaan nivelreumaa, diabetesta ja astmaa. Terveydentilaa ja toimintakykyä voidaan myös mitata THL:n sairastavuusindeksillä. Uudenmaan liiton selvityksessä vuonna 2014 tehtyjen indeksivertailujen perusteella Uudenmaan terveisin väestö on Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Espoossa. Terveyden kannalta heikoimpia kuntia ovat Hanko, Karkkila, Lohja ja Loviisa. Loviisan ja Lapinjärven sairastavuusindekseissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Yksityiskohtaisempi asian tarkastelu sisältyy laajaan hyvinvointikertomukseen.

Itäisen Uudenmaan turvallisuussuunnitelma 2015–2017 valmistui kuluvan vuoden aikana. Kokonaisuudessaan kuntien turvallisuustilanne on hyvä. Kuntiin tehdään vuoden 2016 aikana kuntien omat turvallisuusohjelmat elinkaarimallia käyttäen. Lisäksi Loviisan kaupungille on valmistumassa liikenneturvallisuussuunnitelma (lopullisesti valmis 2016 alussa), joka on tarkoitus liittää osaksi kaupungin turvallisuusohjelmaa. Myös vuonna 2014 tehtyä opinnäytetyötä esteettömyyskartoituksesta tulee hyödyntää.

Kuntien terveydenedistämisasiivisuutta mitataan valtakunnallisella TEAviisarilla (www.teaviisari.fi/teaviisari/fi/index). Tietoa on kerätty mm. kuntajohdon näkemyksistä terveyden ja hyvinvoinnin edistymisestä, perusterveydenhuollosta sekä liikunta- ja opetustoimesta. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämisasiivisuutta.

Työkaluna on uusi sähköinen tiedonkeruujärjestelmä, jota kunnat käyttävät vielä vaihtelevasti. Se antaa kuitenkin kehittämisideoita terveydenedistämistyöhön ja ohjelmalla on hyvät edellytykset kuntien toimien välisiin vertailuihin. TEAviisari antaa kokonaiskuvan kunnan terveydenedistämistyön suunnasta, kertoo keskeisimmät terveydenedistämistyön kehittämistarpeet, vertailee kuntien tietoja keskenään ja näyttää kehityssuunnan aiempiin vuosiin verrattuna.

Tiedonkeruujärjestelmä on laajaan kansainväliseen tutkimustietoon perustuva viitekehys, jota voidaan soveltaa kunnan kaikille toimialoille.

Laadukas ja tehokas toiminta kunnassa tai koulussa edellyttää seuraavien näkökulmien huomioimista:

1. sitoutuminen
2. johtaminen
3. seuranta ja tarveanalyysi
4. voimavarat

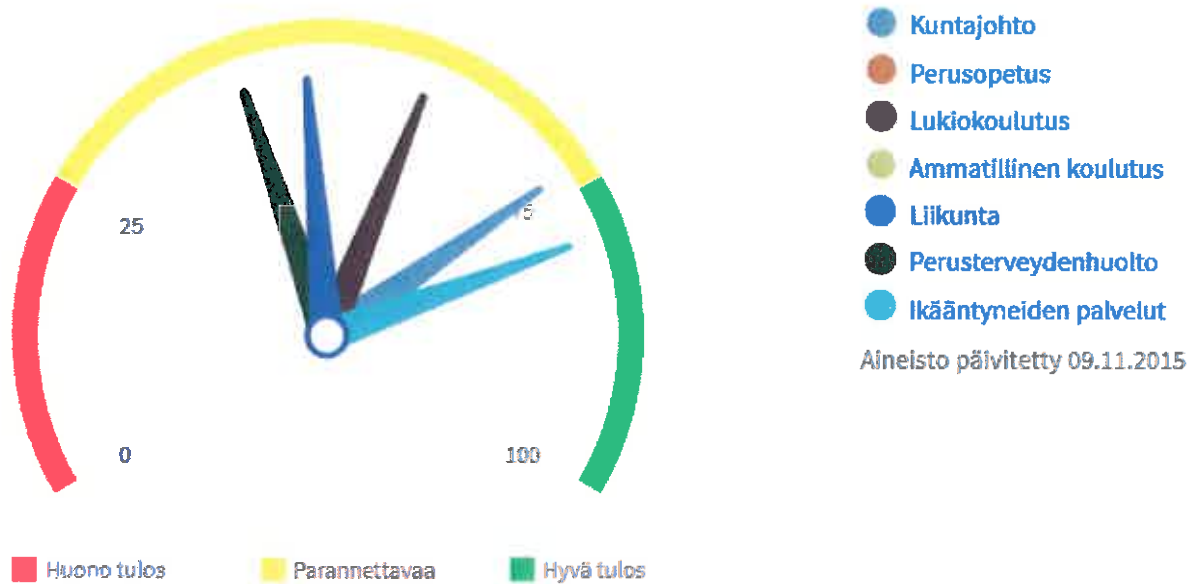
5. yhteiset käytännöt
6. osallisuus
7. muut ydintoiminnot.

Kyselyt tehdään sähköisesti kunnan eri toiminta-alueilla ja tulokset esitetään alla kuvatun mukaisesti. Kerätyt tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Kuntien terveydenedistämisen tulokset ilmoitetaan työkalussa pistemäärällä 0–100. Jokainen ulottuvuus jakautuu osakokonaisuuksiin. Näille kokonaisuuksille lasketaan osasummapistemäärät, jotka lopulta skaalataan asteikolle 0–100. Pistemäärät ilmaistaan myös liikennevaloista tutuilla värikoodeilla graafisissa kuvioissa.

- Vihreä tarkoittaa hyvää laatua (pisteet 75–100).
- Keltainen tarkoittaa parannettavaa (pisteet 25–74).
- Punainen tarkoittaa huonoa laatua (pisteet 0–24).

Oheinen kuvio kuvaa Loviisan (viisari) ja Loviisan ja Lapinjärven (taulukko) terveyden edistämisen aktiivisuutta eri toiminnoissa vuonna 2015 (kysely suoritettiin huhti–toukokuussa 2015). Kyselyssä kaikki kunnat vastaavat saman kaavan mukaisesti. Kunnissa on mm. mietittävä, millaisilla resursseilla toimintoja voidaan toteuttaa pienessä kunnassa. Jatkossa hyvinvointiryhmä aikoo koordinoita vuosittain tehtävien kyselyiden kuntakohtaisia tuloksia ja tehdä kehitysehdotuksia hyvinvointityöhön.

Terveydenedistämistäktiivisuus : Loviisa 2015

Pisteet	Loviisa	Lapinjärvi	Koko maa
Terveydenedistämistäktiivisuus	59	34	65
Kuntajohto	73	55	74
Perusopetus	48	47	51
Lukiokoulutus	59	63	61
Ammatillinen koulutus	65	65	65
Liikunta	48	19	68
Perusterveydenhuolto	42	42	66
Ikäntyneiden palvelut	79	41	73

Kuvio 3. Terveydenedistämistäktiivisuus (THL: TEAviisari)

1.3. Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset

Lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä julkaistaan vuosittain lakiin perustuva lasten ja nuorten hyvinvointikatsaus, jossa tiedot raportoidaan tarkasti. Valituista indikaattoritiedoista on vuoden 2015 osalta mainittu liitteessä 1, Lapset ja nuoret sekä nuoret ja nuoret aikuiset.

Kuntien strategioiden ja hyvinvointiohjelmien mukaisesti päämääränä on asiakaslähtöisen ja terveyttä edistävän toiminnan tukeminen. Hyvinvointiohjelman indikaattorivalintojen ja tehostamisohjelman yhteydessä perusturva on pyrkinyt säilyttämään mahdollisuuden panostaa riittäviin peruspalveluihin ja

kehittää niitä. Hyvinvointitavoitteena on edelleen fokusoitua olemassa olevien voimavarojen puitteissa vanhemmuuden tukemiseen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen kehittämiseen. Keskusten johtajat, vastualueiden päälliköt sekä perusturvakeskuksen ja sivistyskeskuksen yksiköiden esimiehet suunnittelevat, arvioivat ja kehittävät yhdessä hyvinvointityötä (yhteen sovittava johtaminen). Vuonna 2016 tehdään ensimmäistä kertaa Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan laaja hyvinvointikertomus siten, että siinä työstetään myös suunnitelma hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä seuraavalle valtuustokaudelle.

Osaava ja motivoitunut henkilökunta tarjoaa palveluita asiakaslähtöisesti. Palveluita ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä muiden hallintokuntien, asukkaiden ja yhdistysten kanssa. Sivistyskeskus panostaa kaksikielisellä toiminnallaan lasten ja nuorten hyvinvointiin, elämänlaadun parantamiseen, kulttuuriprofiilin luomiseen sekä terveiden elämäntapojen ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseen.

1.4. Työikäiset

Loviisan terveyskeskus on kehittänyt yhdeksän vuoden ajan kroonisia tauteja sairastavien henkilöiden hoidon laatua osallistumalla Conmedic-verkoston (valtimotautien ehkäisyn laatuverkosto) vuosittaisiin arviointimittauksiin. Laatuverkosto nimesi 27.10.2015 Loviisan terveyskeskuksen vuoden 2015 laatuterveyskeskukseksi. Palkinnon myöntämisen perusteissa todettiin mm. laadukkaiden hoitosuunnitelmien laadinta kroonista tautia sairastaville potilaille. Hoitosuunnitelma kertoo potilaan omat tehtävät hoidon onnistumiseksi ja antaa ohjeet lääkärin ja hoitajien väliseksi työnjaoksi kunkin potilaan hoidossa. Erityisen tärkeää on se, että potilaalla ja hänen läheisillään on käytettävissä kirjallinen hoitosuunnitelma. Vuoden 2015 laatumittaukseen osallistui 19 terveyskeskusta ja vertailtavana oli 3 893 potilaan hoitotasapaino.

Valtimotautien ehkäisyyn kuuluu osana myös ryhmätoimintoja. PPP-kursseja (Pieni Päätös Päivässä) on pidetty vuoden 2015 aikana kaksi, sekä suomen että ruotsin kielellä. Osallistujamäärä on ollut noin 12 henkilöä ja paino on pudonnut keskimäärin 5 % henkilöä kohden. Lisäksi aloitettiin ruotsinkielinen pilottiryhmä Verkkopuntari-nettilaihutusohjelman (Webbvågen) puitteissa. Ryhmässä oli kuusi osallistujaa ja painonpudotus oli noin 3 %.

Vuoden 2016 aikana aloitetaan Lapinjärvellä hanke ”Liiku ja voi hyvin”, joka keskittyy kunnan henkilökunnan ja muidenkin kuntalaisten liikunnan lisäämiseen.

1.5. Seniorit

Senioripalveluissa on ollut meneillään jo muutaman vuoden ajan rakennemuutos ja palvelujen pääpaino on ollut kotona asumisen tukemisessa ja uuden palveluasumisyksikön rakentamisessa. Yksilöidyt tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu ja päivitetty ikäpoliittiseen ohjelmaan. Yli 75-vuotiaiden määrä nousee lähivuosina, kuten myös hoidon ja hoivan tarve. Tämä kehitys otetaan huomioon myös henkilökunnan määrää suunniteltaessa. Apuna käytetään erilaisia järjestelmiä (mm. Menumat, toiminnanohjausjärjestelmä). Posintran kanssa kehitetään muita kuin kunnan tuottamien palveluiden sähköistä palvelualueita ns. PALO-hankkeessa.

Menumat-ateriapalvelulaitteen sopimusta laajennettiin Ruotsinpyhtään kirkonkylän alueelle. Näin käyttäjäkunta kasvoi 39 henkilöstä 43:een.

Kotihoidon työn sujuvoittamiseksi asiakkaan luona otettiin käyttöön helmikuussa 2015 toiminnanohjausjärjestelmä, jossa kirjaukset hoitojärjestelmään tehdään asiakkaan luona. Näin asiakkaan luona tehtävällä työllä säästyy kanslia-aikaa. Toiminnanohjausjärjestelmän avulla saadaan myös kotihoidon alueellista työnjakoa tasoitettua.

Palvelutalo Esplanadin uusi kuntosali on otettu hyvin vastaan. Yhteistyötä tehdään yhdistysten ja liikuntatoimen kanssa. Myös ulkoiluystävien toiminta on vireää – tällä hetkellä koulutettuja ulkoiluystäviä on 33 (tarkemmin liite 1, Seniorit).

1.6. Teknisen keskuksen näkökulma terveyden ja hyvinvoinnin toimiin kuluneena vuonna

Vuoden aikana kaupungin rakennuksia on pidetty kunnossa ja sisäilmaongelmaepäilyihin on reagoitu välittömästi.

Keskustan koulujen läheisyyteen on asennettu nopeusnäytöt, jotka tuntuvat hillitsevän nopeuksia ja lisäävän turvallisuutta. Katujen pinnoitteita on laajalti korjattu ja uusittu. Tämä lisää sekä turvallisuutta että viihtyisyyttä. Uusi liikenneturvallisuussuunnitelma on valmistumassa. Sen pohjalta pyritään priorisoimaan tulevat parannukset. Loviisan kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen välisen sopimuksen mukaisesti kolmelle tieosuudelle rakennetaan tievalot.

Leikkipuistojen turvallisuutta on ylläpidetty ja leikkivälineitä on uusittu. Pernajan kirkonkylään ja Isnäsiin ovat valmistuneet uudet leikkipaikat. Koskenkylään on tullut uusi lähiliikuntapaikka, joka lisää kyläläisten liikuntapalveluita. Valkoon on suunnitteilla lähiliikuntapaikka vuonna 2016. Lähiliikuntapaikkoja on tällä hetkellä Harjunrinteen koulussa, Tesjoella ja Koskenkylässä.

Valkon vanha kaatopaikka on saneerattu ja kaikki jäte on poistettu. Tällä on merkitystä asukkaiden turvallisuudelle. Lurensin kaatopaikan peittäminen on saatu valmiiksi.

Ruotsinpyhtään ruukkialueelle on valmistunut uusi, viemäriverkkoon liitetty matonpesupaikka. Samaten sinne on valmistunut uusi veneiden vesillelaskupaikka. Ahvenkosken vesillelaskupaikkaa on myös parannettu.

Kaavoitus on edistynyt ja kaavoissa on pyritty turvaamaan asukkaiden viihtyvyys ja turvallisuus. Tonttitarjonta on edelleen hyvä ja tämä antaa asukkaille kaikissa kaupunginosissa hyvät mahdollisuudet suunnitella omaa asuntoa viihtyisälle alueelle. Käynnissä on myös osayleiskaavoituksia, jotka ohjaavat kaupungin yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä yleispiirteisesti.

Loviisan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset on päivitetty vastaamaan paremmin tämän päivän vaatimuksia esim. melutasoista, kotieläinten ulkoilualueiden sijoittamisesta ym.

Loviisan vesiliikelaitos on jatkanut Pernajan alueen runkolinjojen rakentamista. Niiden avulla on tarkoitus taata hyvä käyttöveden laatu sekä toimiva jätevedenpuhdistusratkaisu alueella. Pernajan Saariston Vesiosuuskunta on liittynyt vesiliikelaitoksen vesi- ja viemäriverkostoon. Koko vedenjakelun varmistamiseksi on rakennettu uusi iso alavesisäiliö. Loviisan Vesiliikelaitoksella on vedentarkkailuun valvontatutkimusohjelma 1.1.2012–31.12.2016 sekä myös varautumissuunnitelma ongelmatilanteita varten. Tarkkailuun kuuluu usein tapahtuva näytteidenotto. Vesiliikelaitokselle raportoidaan saadut tulokset säännöllisesti.

Kouluverkko-suunnitelmaa silmällä pitäen kaikki Loviisan kaupungin päiväkodit sekä koulut on kuntoarvioitu kuluneena vuonna.

Vuonna 2016 aloitetaan Lapinjärven Ingermaninkylälle 700 hehtaarin maa-alueen suunnittelu asuntontonteiksi. Alue sijaitsee järven läheisyydessä.

1.7. Kehittämiskohteet

Kehittämiskohteet ovat usein vuosia kestäviä projekteja, joille on määritelty vuositason toimenpiteet. Tässä katsauksessa on mainittu yleisiä jo olemassa olevia tai suunniteltuja alueen kehittämiskohteita:

- hyvinvoinnin seuranta ja arviointi kaikilla toimialoilla
- ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön edistäminen
- työllisyyden lisääminen yhteistyössä yritysten kanssa
- liikenneturvallisuuden parantaminen uuden liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti
- senioripalveluiden laitospainotteisuuden vähentäminen
- Lapinjärvellä aloitetaan hanke ”Ihmislähtöinen vanhustyö” yhteistyössä Aalto-yliopiston lähipalveluhankkeen kanssa
- kotisairaalan kehittäminen
- keskustan ja kylien kehittäminen
- Lapinjärvellä satsaukset Lukkarinpuiston kehittämiseen
- asiakaslähtöisyyden lisääminen palveluissa ja niiden järjestämisessä (mm. Front office, Palo-hanke)
- kiintiöpakolaisten tuloon valmistautuminen.

TYÖLLISYYSTILANTEESSA TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Loviisan kaupunki hakeutui ÄRM-alueeksi (äkillisen rakennemuutoksen alue) 28.6.2014. Syynä tähän oli mm. kahden suuren työnantajan toiminnan loppuminen paikkakunnalla. Näissä menetettiin yhteensä 242 työpaikkaa, joista 150 oli loviisalaisten työpaikkoja. Korvaavien työpaikkojen luominen on erittäin haastavaa.

Työttömyystilanne Loviisan seutukunnassa oli syyskuussa 2014 Uudenmaan korkein, 11,2 % (960 työnhakijaa). Vuoden 2015 vastaavana aikana osuus oli 13,1 % (1 111 työnhakijaa). Syyskuussa 2015 työttömistä alle 25-vuotiaita oli 103 henkilöä ja 494 henkilöä oli yli 50-vuotiaita. Pitkäaikaistyöttömiä oli 448 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli seutukunnassa samaan aikaan tarjolla 49.

Loviisan työllisyyspalvelut muuttuivat 1.1.2015, jolloin erilliset osat yhdistettiin samaan organisaatioon kehityspalveluiden alaisuuteen. Osana uudistusta toimintansa aloittivat työllisyyskoordinaattori ja työhönvalmentaja. Uutena toimintana vuoden 2015 alussa aloitti ns. Seinätön paja, jonka tarkoituksena on saada asiakkaita sijoitettua varsinaisten pajojen ulkopuolelle kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun ja palkkatuetuun työhön. 31.10.2015 mennessä 56 asiakaskontaktia oli kirjattu. Kontakteista TE-toimiston lähettämiä oli 10, sosiaali- ja terveystoimesta, mielenterveystoimesta ja etsivän nuorisotyön kautta tulleita oli 11. Oppilaitoksen kautta tulleita kontakteja oli 1, pajan kautta tulleita 9 ja loput 25 tulivat muuta kautta. Suurin osa kontakteista on kohdistunut ikäluokkaan 29–49-vuotiaat. Kontaktien pääpaino pyritään pitämään kuitenkin alle 25-vuotiaissa.

Uutena työväliseenä saatiin toukokuussa 2015 käyttöön myös kunnallinen tuki työllistämiseksi. Se voidaan myöntää yritykselle tai yhdistykselle, joka palkkaa pitkäaikaistyöttömän vähintään työssäoloehdon täyttävään työsuhteeseen. Tuki on suuruudeltaan 250 euroa kuukaudessa ja se voidaan myöntää enimmillään kuudelle kuukaudelle. Yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa ei päästy tekemään vielä vuonna 2015, koska valtion palkkatukimäärärahat loppuivat jo kesäkuussa 2015. Kuitenkin Loviisan kaupungin omiin yksiköihin saatiin muutamia työkokeilupaiikkoja ja kuntouttavaa työtoimintakokeilua. Samaten kolmannelle sektorille saatiin ennen palkkatukirahojen loppumista palkattua mm. kylätalkkareita/kyläavustajia. Toiminnasta saatiin rohkaisevia tuloksia.

Syyskuun 2015 työmarkkinatukilistalla yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita oli 131 (kunta maksaa 50 % työmarkkinatuesta) ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneita oli 137 (kunta maksaa työmarkkinatuesta 70 %). Syyskuun työmarkkinatukikustannukset olivat yhteensä 114 729,96 euroa. (Kirsi Kippolan tiedonanto 10.11.2015)

1.1.2016 alkaen on tarkoitus aloittaa ns. TYP-toiminta (itäisen Uudenmaan työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu). Toimintaan osallistuvat kunta, TE-toimisto ja Kela. Toiminnan kohderyhmänä ovat pitkäaikaistyöttömät ja/tai muut erilliset kriteerit täyttävät henkilöt. Tavoitteena on asiakkaiden työmarkkinoille paluu tai siirtyminen heidän tilannettaan paremmin vastaaviin palveluihin. Loviisan kaupunki tuottaa myös työllisyyspalveluita Lapinjärven kunnalle.

OSA II TULEVAN VUODEN SUUNNITTELU

2. Kuntastrategian painotukset ja linjaukset

Loviisan kaupungin strategia on laadittu vuonna 2012. Strategian uudistustyö on meneillään ja uuden strategian voimaantulo ajoittunee kevääseen 2016. Lapinjärven strategia on laadittu vuonna 2013. Molempien kuntien strategiset painopisteet ja tavoitteet ovat samanlaiset ja vuodelle 2016 seuraavat:

1. Asiakas ja kuntalainen
 - Lisätään vuorovaikutteisuutta ja osallistamista (kuntalaisten vaikuttaminen kunnan toimintaan).
 - Tehostetaan asiakaspalvelua (organisaatiolähtöisestä asiakaslähtöisyyteen).
2. Vetovoimaisuus ja kilpailukyky
 - Asukasluku kasvuun (asuntorakentaminen).
 - Positiivinen työpaikkakehitys (tavoitteena on 40 työpaikan lisäys vuoden 2016 loppuun mennessä).
3. Henkilöstö ja johtaminen
 - Uudistetaan toimintatapoja ja organisaatorakennetta (keskusten välinen hyvä vuorovaikutus).
 - Edistetään työhyvinvointia (henkilöstön työnhyvinvoinnista huolehtiminen).
4. Talous
 - Velkaantuminen pysyy maltillisella tasolla (velka/asukas kuntien keskitasoa).
 - Kilpailukykyinen veroprosentti (taseen summa pysyy ylijäämäisenä koko suunnitelmakauden).

3. Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Loviisan kaupungin strategia 2012 www.loviisa.fi/fi/paatoksenteko/kaupunginstrategiat/

Lapinjärven kunnan strategia 2013

www.lapinjärvi.fi/easydata/customers/lapinjärvi/files/Khallpk/khall13052013liit100.pdf

Loviisan kaupungin talousarvio www.loviisa.fi/fi/palvelut/talous

Lapinjärven kunnan talousarvio : julkaistaan valtuuston 09.12.2015 kokouksen jälkeen ?

Ikäpoliittinen ohjelma 2013–2020 www.loviisa.fi/files/download/IkAAntymispoliittinenohjelma2013-2020.pdf

Loviisan asuntopoliittinen ohjelma 2020 <http://77.105.94.16/d2/FIN/kokous/20133307-5-1.PDF>

Loviisan ja Lapinjärven elinkeino-ohjelma
www.loviisa.fi/files/download/loviisan_ ja_lapinjArven_ elinkeino-ohjelma_ 2020.pdf

Loviisan kaupungin ja Lapinjärven kunnan kotouttamissuunnitelma
<http://77.105.94.16/d2/FIN/kokous/20133539-4-1.PDF> uudistetaan 12/2015

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016

Potilasturvallisuussuunnitelma 2015
<http://www.loviisa.fi/files/download/PotilasturvallisuussuunnitelmaVuonna2015.pdf>

Itäisen Uudenmaan turvallisuusohjelma 2015–2017
www.porvoo.fi/easydata/customers/porvoo2/files/muut_liitetiedostot/hallinto_ ja_ paatoksenteko/itaisen_uudenmaan_ turvallisuusohjelma.pdf

Varhaiskasvatussuunnitelmat www.loviisa.fi/files/download/VASU-suom-vaaka.pdf

Opetussuunnitelma 2014–2016

suomi: www.loviisa.fi/files/download/Loviisansuomenkielinenopetussuunnitelma.pdf

ruotsi: <http://www.loviisa.fi/files/download/DenregionalalAroplanen-20141031.pdf>

Koulujen oppilas-/ opiskelijahuoltosuunnitelmat

Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisy- ja toimintaohjelma 2013

Luettelossa on osa kuntien omista ohjelmista ja suunnitelmista. Lisäksi hyvinvointityötä ohjaavat monet alueelliset ja valtakunnalliset ohjelmat ja suunnitelmat ja kuntien ohjelmissa on huomioitu sekä valtakunnallinen että alueellinen ohjaus ja toimenpiteet.

Tulossa 2016: Loviisan liikenneturvallisuussuunnitelma, kulttuuripoliittinen ohjelma, suun terveydenhuollon suunnitelma, sivistyskeskuksen kehittämissuunnitelma yhteistyössä perusturvakeskuksen kanssa.

4. Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä tulevana vuonna 2016

1) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Terveellisten elintapojen edistäminen / toimintakyvyn ylläpitäminen / arjen sujuvuus.	a) Terveysliikunnan mahdollisuuksien järjestäminen kunnan poikkihallinnollisena toimena. b) Vanhemmuuden tukeminen.	a) Yhteistyötä jatketaan olemassa olevilla resursseilla sekä mm. urheiluseurojen kanssa. b) Projektin "Iloa vanhemmuuteen".	a) Henkilökohtaisen liikuntaneuvonnan valmistelu (perusturva / liikuntatoimi). a) Senioreiden liikunta-aktiviteettien yhteenvedo (mm. ulkoiluystävät, tasapainoryhmät jne.). b) Projektin osatulokset / yhteensovittavan johtajuuden eteneminen.

	<p>c) Työikäisten terveyttä edistävät elämäntavat / kuntoutus.</p> <p>d) Ikääntyvien toimintakyvyn ylläpitäminen / kotona asumisen mahdollistaminen.</p> <p>e) Kaupungilla on toimintaohjeet ja suunnitelmat erityisryhmien liikunnasta.</p>	<p>c) "Omahoidon" edistäminen luomalla sähköisiä palveluja.</p> <p>c) AVH (aivoverenkiertohäiriöt) - hoitoketjun luominen ja kuntoutuskäytäntöjen yhtenäistäminen.</p> <p>d) Henkilökunnan koulutus "kunnon hoitajiksi" jatkuu = kuntouttava työote.</p> <p>- Perustetaan fysioterapeutin työtehtävä kotihoitoon.</p> <p>e) Liikuntatoimi / erityisliikuntaneuvoja / yhdistykset.</p> <p>a, b, c, d) Liikenneturvallisuus-suunnitelman mukaiset tavoitteet mm. kävelyn ja pyöräilyn turvallisesta lisääntymisestä.</p>	<p>c) Sähköisten palveluiden piirissä olevien asiakkaiden määrä / palveluiden kehittämistoimena.</p> <p>c) Valmistellaan yhteisen kuntoutusyksikön perustamista Porvoon sairaalan kanssa.</p> <p>d) Koulutustiedot, sisäinen kouluttaja "Voimaa vanhuuteen" -hankkeen myötä (2011-2014).</p> <p>e) Erityisliikuntahankkeen tulokset ja toimintojen jalkauttaminen</p> <p>Liikenneturvallisuus-suunnitelmassa mainitut mittarit.</p>
--	--	--	---

2) Painopistealue ja kehittämiskohde/-kohteet

YHTEISÖLLISYYDEN LISÄÄMINEN, SYRJÄYTYMISEN VÄHENTÄMINEN JA SISÄINEN TURVALLISUUS

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
a) Työllisyyden edistäminen.	<p>a) Työpaikkojen lisääminen 40:llä: - meriklusteri, 15 työpaikkaa - talonrakennus, 10 työpaikkaa - luovat alat, 5 työpaikkaa - muut, 10 työpaikkaa.</p> <p>ARM-statukselle saadaan jatko aika.</p>	a) Kehitysjohtaja ja Posintra yhteistyössä.	a) Työpaikkojen lisäys, muutokset työllisyystilanteessa.
b) Mielenterveystyön rakenteiden kehittäminen.	b) Aloitetaan suunnitelmatyö ns. "Pärjäämiskeskuksen" luomisesta = psykososiaaliset palvelut samasta pisteestä.	b) Työikäisten prosessin koko henkilökunta.	b) Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön ohjelma on laadittu, ensimmäinen arviointi toimenpiteistä 4-5/2016, muun palvelumuotoilun suunnitelman eteneminen.
c) Koimannen sektorin ja kuntien	c) Kumppanuustalon käyttö myös kaupungin	c) "Yksillä Purjeilla" -hanke, yhdistykset,	c) Kumppanuustalon käyttötilastot, toiminnan

yhteistyön kehittäminen.	tilaisuuksiin (mm. kokoukset), virtuaalisen kumppanuustalon käyttöönotto.	hyvinvointi-koordinaattori.	jatkuminen vuonna 2016 jälkeen ("Yksillä Purjeilla" -hanke päättyy).
d) Etsivä nuorisotyö edistää nuorten hyvinvointia.	d) Tuen tarpeen mahdollisimman monipuolinen tiedottaminen, yhteistyö ja palveluiden piiriin saattaminen.	d) Etsivät nuorisotyöntekijät (kolme henkilöä) yhteistyössä luotujen verkostojen kanssa.	d) Toimintaraportti.
e) Almintalosta muodostetaan kaupungin ylläpitämä kulttuurikeskus.	e) Valmisteluprosessin aloittaminen.	e) Kulttuuritoimi yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	e) Vuoden 2016 aikana saadut tulokset.

3) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

HYVINVOINTITYÖN RAKENTEIDEN VAHVISTAMINEN

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvoinnin seuranta ja arviointi.	<p>a) Kehitetään terveyttä edistäviä rakenteita koko kunnassa ja otetaan huomioon alueelliset ja valtakunnalliset suunnitelmat, mm. sote-uudistus.</p> <p>b) Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuuksien kehittäminen, kyläiltojen jatkaminen ja kehittäminen, kuntalaiskysely keväällä 2016.</p> <p>c) Uuden kaupunkistrategian yhteydet terveyden edistämiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen.</p> <p>d) Aloitetaan laajan hyvinvointikertomuksen laadinta.</p>	<p>a) Hyvinvoinnin ohjausryhmä ja hyvinvoinnin työryhmä, hyvinvointikoordinaattori.</p> <p>b) FCG yhteistyössä viestintäyksikön kanssa.</p> <p>c) Strategiaa valmisteleva työryhmä.</p> <p>d) Hyvinvointityöryhmä, ohjausryhmä / hyvinvointikoordinaattori.</p>	<p>a) Jalkautetaan TEAviisarin terveyttä edistävän toiminnan seuraaminen joka toimialueelle, kehitetään THL:n kanssa yhteistyössä sivustoa Palveluvaaka.fi.</p> <p>b) Kyselyn tulosten hyödyntäminen kunnan hyvinvointityössä, kyläiltojen palautteen hyödyntäminen.</p> <p>c) Uuden strategian vaikutukset käytännön hyvinvointityöhön.</p> <p>d) Vuonna 2014 valittujen indikaattoritietojen ja katsausten yhteenveto sähköisen hyvinvointikertomuksen rakenteen mukaan.</p>

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

5. Hyväksyminen osaksi kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa

LAPSET JA NUORET

INDIKAATTORI	TAVOITE	TOIMINTATAPA/TOIMENPIDE	VASTUUTAHO/TEKIJÄT	SEURANTA
<p>Vanhemmuuden puute.</p>	<p>Vanhemmuuden tukeminen ja osallisuuden lisääminen.</p>	<p>Kasvatuskumppanuus</p> <p>Wilma (kodin ja koulun interaktiivinen viestintäkanava)</p> <p>Oppilaiden poissaolojen seuranta.</p> <p>Iloa Vanhemmuuteen-projekti.</p>	<p>Varhaiskasvatus.</p> <p>Koulut.</p> <p>Koulut, oppilashuolto ja lastensuojelu.</p> <p>Perusturvakeskus ja varhaiskasvatus.</p>	<p>Toimii koko varhaiskasvatuksessa osana varhaiskasvatussuunnitelmaa ja uusia menetelmiä kehitetään huoltajien osallisuuden lisäämiseksi.</p> <p>Wilma on käytössä jokaisessa koulussa ja sen käyttöä kehitetään.</p> <p>Toimintasuunnitelma vuosiluokille 1–9 on laadittu ja sitä noudatetaan.</p> <p>Projektille myönnettiin valtionavustusta vuosille 2015–2017. Vahvistetaan vanhemmuutta ja kehitetään varhaisen tuen palveluita. Esimerkkejä ovat mm. vanhempainillat molemmille kieliryhmille lasten digitaalisesta pelaamisesta, koulutusta työntekijöille samasta aiheesta ja kyläillat vanhempien osallistamiseksi.</p>

				Nopean toiminnan tiimi on aloittanut toiminnan
	Vahvuutta vanhemmuuteen, ryhmätoiminta.	Perusturvakeskus.	Ryhmään on ollut vaikea saada osallistujia. Uusi ryhmä on aloittamassa marraskuussa 2015	
	Vertaisryhmätoimintaa vanhemmille.	Perusturvakeskus.	Ryhmiä alle kouluikäisten vanhemmille, kouluikäisten ja murrosikäisten vanhemmille sekä Eroneuvo-ryhmä eronneille vanhemmille.	
	Varhaisen tuen perhetyö ja lapsiperheiden palvelu.	Perusturvakeskus.	Varhaisen tuen palvelut ovat toiminnassa. Varhaisen tuen perhetyön ennaltaehkäisevää kotikäyntiä tarjotaan kaikille lasta odottaville perheille.	
	Kehityskeskustelut kouluissa ja opettajien ohjaus.	Koulut.	Kehityskeskusteluja käydään lukuvuosittain ja ohjausta järjestetään uusille opettajille.	
	Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen hyvinvointiprofiili, kysely.	Opiskeluhoollon ohjausryhmä ja koulut.	Toteutetaan syksyllä 2015.	
	Vanhempainiltojen kehittäminen.	Perusturvakeskus, varhaiskasvatus ja perusopetus.	Varhaiskasvatuksessa kehitetään uusia menetelmiä huoltajien osallisuuden lisäämiseksi.	

				Perusopetuksessa vanhempien osallistaminen huomioidaan uudessa opetussuunnitelmassa.
Tupakoi päivittäin 8. ja 9.luokan oppilailta.	Nuorten tupakoinnin vähentäminen.	Yhteinen toimintamalli kouluille. KIVA -kouluohjelma	Koulut ja vapaa-aikatoimi. Oppilashuollon ohjausryhmä ja koulut.	Loviisan omaa mallia valmistellaan ja sen käyttöönotto tapahtuu vuonna 2016. Ohjelmaa KiVa koulu toteutetaan jokaisessa koulussa.
Nuorten päihteiden käyttö.	Nuorten päihteiden käytön vähentäminen ja terveyden edistäminen.	Hubu, EHYT ry:n ehkäisevä päihdetyö kouluille. Nuorten ehkäisevän päihdetyön ohjelma. Kokemuksesta voimaa, nuorten päihdevalistus.	Vapaa-aikatoimi, koulut ja perusturvakeskus. Vapaa-aikatoimi, perusturvakeskus ja koulut. Vapaa-aikatoimi, vapaa- ja vapaa-aikatoimi.	Valistusta vuosiluokille 5–8 ja kysely keväällä 2016. Nuorten ehkäisevän päihdetyön ohjelma on laadittu ja sitä noudatetaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ohjelman 9.9.2015 Kokemusasiantuntijoiden vierailut koulujen 8. ja 9. luokan oppilaille. ”Miten puhua kannabiksesta” koulutustilaisuus työntekijöille syksyllä 2015
		Luentotilaisuudet vanhemmille ja nuorille.	Vapaa-aikatoimi, perusturvakeskus ja koulut.	Valistusta vuosiluokille 5–8. Hubu-toimintamalliin liittyvät vanhempainiltoja pidettiin

		Maestro-ryhmätoiminta nuorten mielenterveyden edistämiseksi.	Perusturvakeskus.	kevällä 2015. Kaksi ryhmää vuoden 2015 aikana.
--	--	--	-------------------	---

NUORET JA NUORET AIKUISET

INDIKAATTORI	TAVOITE	TOIMINTATAPA/TOIMENPIDE	VASTUUTAHO/TEKIJÄT	SEURANTA
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat.	Opiskelupaikan saaminen mahdollisimman monelle.	Yhteistyössä täysimittainen palveluiden käyttöönotto. - Ruotsinkielinen vuosiluokka 10	Perusturvakeskus ja sivistyskeskus.	Ruotsinkielinen alueellinen vuosiluokka 10 on käynnistynyt syksyllä 2014 Porvoossa ja toiminta jatkuu. Ammattistartti-opetukseen Loviisan Amistossa ei ollut 2015 tarpeeksi hakijoita. Nuorisotyöntekijät ja etsivät tekevät määrätietoista ja ennaltaehkäisevää työtä nuorisotakuun hengessä.
	Monialaisen yhteistyön kehittäminen.	Keskitetään nuorisotyöntekijöiden toiminta keskustan alueella Foorumiin, josta tehdään lasten ja nuorten talo / kohtaamispaikka.	Nuorisotyöntekijät (erityisnuorisotyöntekijät ja etsivät nuorisotyöntekijät).	Monialaista yhteistyötä, mm: - Perusturvakeskuksen ja sivistyskeskuksen yhteistyöryhmä - Monialaisen yhteen sovittavan yhteistyön edelleen kehittäminen - Yhteensä n. 18 yhteistyöryhmää - Dialogi- toiminta

<p>Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24 vuotiaat %.</p>	<p>Ongelman pahenemisen esto, kuntoutuminen.</p>	<p>Hyvät tukipalvelut; psykiatri- ja terapeuttipalvelut, yhteistyö Mentera-klubin kanssa.</p>	<p>Perusturvakeskus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nuorten Hyväksi -ryhmä - Yhteiset hankkeet (Iloa vanhemmuuteen) - Linko-hanke ei toteutunut. <p>Nopa (Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto).</p>
<p></p>	<p>Palveluiden kehittäminen ja kohdistaminen niille, joille se on mahdollista.</p>	<p>Nivelvaiheen hyvä suunnittelu (esim. sairaalasta asumispalveluun) yhteistyössä eri tahojen kanssa asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.</p>	<p>Aikuisten sosiaalityö, lastensuojelun jälkihuolto ja työpajatoiminta.</p>	<p>Asumispalvelut vastaavat asiakkaan tarpeita, 3 porrasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehostettu asuminen - Palveluasuminen - Tukiasuminen (asumismuodon oikea kohdentaminen).
<p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 17–24-vuotiaat.</p>	<p>Määrä laskuun</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulutus, kuntoutus - Pyrkimys lyhyeen toimeentulotuki- 	<p>Yksilöllinen aktiivisuussuunnitelma. Asiakkaan asialle verkostokokous.</p> <p>Palvelutarpeen selvitys:</p>	<p>Mielenterveystyö sekä kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut. Samaria ry. yhteistyökumppanina.</p>	<p>Yhteiset kehityskeskustelut, toiminnan kehittäminen tukemis- ja auttamiskeinoina. (mm. Verso- mielenterv. ja päihdeyht.työryhmä)</p> <p>Laki velvoittaa tekemään aktivointisuunnitelman TE-toimiston kanssa. Lisäksi asiakas osallistuu suunnitelman tekemiseen.</p>

	asiakkuuteen.	1.4.–6.11.2015 välillä tehty palvelutarpeen selvitys 28:lle nuorelle Loviisan ja Lapinjärven alueella. Yksilölliset suunnitelmat.		<p>Nuoria 17–25-vuotiaita toimeentulotukiasiakkaita ajalla 1.1.–16.11.2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loviisassa 210, joista uusia 63 - Lapinjärvellä 25, joista uusia 9. <p>Pyritään keskittämään nuorten asioihin erikoistuminen yhdelle työntekijälle.</p> <p>Asiakas ohjataan välittömästi jatkotoimenpiteisiin (koulutus, TE-toimisto, kuntoutuspalvelut, päihde- ja mielenterveyspalvelut).</p>
--	---------------	--	--	--

TYÖIKÄISET

INDIKAATTORI	TAVOITE	TOIMINTATAPA/TOIMENPIDE	VASTUUTAHO/TEKIJÄT	SEURANTA
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita/1 000 asukasta.	Ehkäisevän päihde- ja mielenterveysohjelman laatiminen.	Päihde- mielenterveysohjelman laatiminen valmis kesäkuussa 2015, toimenpiteet porrastettu eri vuosille ja muuhun arkityöhön aihetta sisältävään kokonaisuuteen. Audit-testin käyttöönotto kroonisten sairauksien vuositarkastusten yhteydessä.	Perusturva/aikuisten palvelut	Audit-testi tehty kaikille kutsujärjestelmässä oleville vuoden 2015 aikana, 747 kpl syksystä 2014. Audit-testin systemaattista käyttöä jatketaan.
Työttömät työvoimasta	Pitkäaikaistyöttömien terveyden	Laajat terveystarkastukset, ohjaukset syrjäytymistä estäviin toimiin	Työikäisten palvelujen henkilökuunta yhteistyössä	Terveystarkastuksia tehty yli 100 kpl vuonna 2015,

	edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy, kuntoutuminen.	(harrastukset, kerhot, pajat jne.)	mm.Kelan ja TE-toimiston ja pajojen kanssa	yhteistyötä myös sosiaalitoimen ja A-klinikan kanssa. Työnjakoa on muutettu aikuisten sosiaalitoiminnoissa. Palveluohjaustoiminta on aloitettu. Alustavat suunnitelmat aikuisten starttipajalle on aloitettu (kolmas sektori mukana). Seinätön paja-toiminta on aloitettu.
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudossairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–64-vuotiaat.	Vaivojen myöhäistämisen.	Sairaslomien välttäminen ja omahoidon toteuttaminen annettujen ohjeiden mukaan -fysistä terveyttä edistävä yksilön oma toiminta 2015: fysioterapia, akuuttien selkävaivojen vastaanotto 2016: akuuttien olkapäävaivojen vastaanotto 2/2016	Työikäisten palvelujen henkilökunta/fysioterapian henkilökunta	Fysioterapia: Asiakkaat ovat päässeet viiveettä (samana päivänä) vastaanotolle ja jatkoista on sovittu yksilöllisesti. Akuuttiaikoja on jäänyt käyttämättä jonkin verran. Sairaslomia on kirjoitettu vähän, työssäkäyville muutama päivä. Lääkärille on ohjattu hyvin harvoin (2 kpl).

SENIORIT

INDIKAATTORI	TAVOITE	TOIMINTATAPA/TOIMENPIDE	VASTUUTAHO/TEKIJÄT	SEURANTA
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä	Kotona asuvien ikäihmisten määrän kasvaminen.	Ylläpidetään ikäihmisten toimintakykyä ja edistetään osallisuutta.	Palveluvastaava ja kuntohoitajat.	Henkilöille, joilla on heikentynyt toimintakyky, on järjestetty kuntoutusta

<p>väestöstä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään ja juurrutetaan erilaisia ennaltaehkäiseviä ja kuntouttavia työmenetelmiä kotihoidossa. - Yhteistyö kolmannen sektorin ja vapaa-aikatoimen kanssa. - Ulkoiluväistö toiminta jatkuu. <p>Tarjotaan monipuolisia asiakaslähtöisiä palveluja, jotka tukevat kotona asumista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palveluaikaa asiakkaiden luona lisätään – otetaan käyttöön toiminnanohjaus-järjestelmä. - Parannetaan monisairaiden ja iäkkäiden henkilöiden kotona annettavaa hoitoa ja palveluja – kehitetään yhteistyötä Loviisan terveyskeskuksen lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan kanssa. - Kehitetään muistisairaiden ikäihmisten hoitoa – 	<p>Palvelupääliikkö ja kotihoidon ohjaajat.</p>	<p>kotona. Kotona asuville on järjestetty ryhmätoimintaa eri muodoissa.</p> <p>Erlaisia tilaisuuksia on järjestetty yhteistyössä kulttuuritoimen, vapaa-aikatoimen ja eri yhdistysten kanssa.</p> <p>Ulkoiluväistö toiminta on jatkunut. Ulkoiluväestöille on järjestetty tapaamiset kaksi kertaa vuodessa.</p> <p>Ulkoiluväestökoulutusta on järjestetty uusille ulkoiluväestöille. Tällä hetkellä on n. 30 ulkoiluväestöä</p> <p>Toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön kotihoidossa toukokuussa 2015.</p> <p>Kotihoidon henkilökunta ja Loviisan terveyskeskuksen sairaanhoitajat ja lääkärit ovat pitäneet yhteistyökokouksia ja kehittämisen jatkuu. Kotihoitoon on nimetty omat</p>
--------------------------	---	---	--

		<p>muistipoliklinikka siirretään osaksi senioripalveluja.</p> <p>Hyvinvointia edistävät kotikäynnit 78 vuotta täyttäneille.</p>		<p>lääkärit. Pienimuotoinen kotisairaala-toiminta on aloitettu syyskuussa 2015</p> <p>Muistipoliklinikka on siirretty senioripalveluihin ja toimii senioripalvelukeskuksessa.</p> <p>Aikapulan vuoksi hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä on tehty vain osalle niistä, jotka vuoden aikana täyttävät 78 vuotta eivätkä ole säännöllisessä yhteydessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa.</p>
<p>75 vuotta täyttäneet yksin asuvat, % vastaavanikäisestä väestöstä.</p>	<p>Löytää riskiryhmään kuuluvia yksinasuvia (esim. masentuneet, alkoholin liikkakäyttäjät), ja saada heidät kiinnostumaan omasta hyvinvoinnistaan.</p>	<p>Terveystapaamiset 68 vuotta täyttäneille, jotka eivät ole säännöllisessä yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa.</p> <p>Kehitetään matalan kynnyksen ajanviettopaikkoja, liikunnan harrastusmahdollisuuksia ja päivätoimintamahdollisuuksia sekä muita sosiaalisia mahdollisuuksia parantavia palveluja.</p>	<p>Kotiutuskoordinaattori.</p> <p>Senioripalvelut ja vapaa-aikatoimi.</p>	<p>68 vuotta täyttäneiden terveystapaamisia ei ole tehty kuluvan vuonna aikapulan vuoksi.</p> <p>Omaishoitajille, jotka eivät ole säännöllisessä yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa, tehdään terveystarkastukset suunnitellusti</p> <p>10.10.2014 palvelutalo Esplanadissa avattiin kuntosali vanhuksille, joilla on heikentynyt toimintakyky. Syksystä 2014 alkaen on järjestetty ohjattuja ryhmiä. Ohjattu ryhmätoiminta järjestetään yhteistyössä</p>

	<p>senioripalveluiden ja vapaa-aikatoimen kanssa.</p> <p>Tietoa eri aktiviteeteista on annettu kaupungin omassa Morjens-lehdessä. Kotihoidon henkilökunnalta ja palveluohjaajalta saa myös tietoa. Senioripalvelukeskus osallistuu myös vuosittain järjestettävälle Apua arkeen -messuille.</p>	<p>Senioripalvelut.</p>	<p>Tietoa sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistavista palveluista sekä erilaisista harrastus- ja aktiviteettimahdollisuuksista tulee säännöllisesti jakaa tietyille ikäryhmille, esimerkiksi eläkkeelle siirtymisen yhteydessä. Näin voidaan vaikuttaa ennaltaehkäisevästi ikäihmisten päihteiden käyttöön ja mielenterveyteen.</p>	<p>Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olevat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä.</p>
<p>Kotihoidon henkilöstömäärää on lisätty vuonna 2015. Huhtikuun alusta on mahdollisuus saada yöhoitoa kotihoidossa. Yöhoito järjestetään yhteistyönä terveyskeskuksen kanssa.</p> <p>Sairaanhoidtaja työskentelee kotihoidossa viikonloppuisin klo 8–15.</p> <p>Kotihoitoon on otettu käyttöön mobiili toiminnanohjausjärjestelmä vuoden 2015 kevään aikana.</p> <p>Kriteereiden uudistaminen on työn alla. Kriteerit valmistuvat joulukuussa 2015.</p>	<p>Paivelupäällikkö ja palveluvastaava.</p>	<p>Vahvistetaan ja kehitetään ilta- ja viikonloppupalvelua koko kaupungin alueella.</p>	<p>Kohdennetaan vanhuspalvelujen resurssit kotihoitoon, mikä mahdollistaa ikääntyneiden kotona asumisen mahdollisimman pitkään. Tavoite on samalla vähentää palveluasumista ja ympärivuorokautista laitoshoidtoa.</p>	
		<p>Otetaan mobiilijärjestelmä käyttöön kotihoidossa.</p>	<p>Uudistetaan kotihoidon kriteerit.</p>	

		<p>Kehitetään ja monipuolistetaan tukipalveluja.</p> <p>Laajennetaan palvelusetelin käyttöä.</p> <p>Lisätään omaishoitajien määrää ja tuetaan heitä.</p> <p>Vahvistetaan sairaanhoitopalvelua kotihoidossa.</p> <p>Kehitetään neuvontapalveluja (esim. Kelan tukiasiat, sosiaaliturva).</p> <p>Kehitetään kuljetuspalveluja.</p>	<p>Olemme kehittäneet kuntouttavaa toimintaa, eri tukipalveluja vanhusten lihasvoiman parantamiseksi. MENUMAT-ruokapalvelua on laajennettu.</p> <p>Palveluseleiteitä on otettu käyttöön avohoidon rintamaveteraaneille kotiin annettavissa palveluissa ja rintamaveteraanien avokuntoutuksessa 1.4.2014 alkaen.</p> <p>Omaishoitajien määrää on lisätty ja heille järjestetään vertaistukiryhmiä.</p> <p>Kotihoidolla on sairaanhoitaja käytettävissään viikonloppuisin.</p> <p>Palveluohjaaja antaa neuvontapalveluja jatkuvasti. Tehdään kotikäyntejä, joissa käydään läpi senioripalvelujen erilaisia vaihtoehtoja.</p> <p>Linjataksitoimintaa on hiukan laajennettu vuonna 2015.</p>
--	--	--	--

		<p>Tehostetaan lääkäripalveluja kotihoidossa.</p> <p>Kehitetään vertaistukiryhmiä.</p> <p>Kehitetään lyhytaikaishoitoa.</p>	<p>Kotihoitoon on nimetty omat lääkärit.</p> <p>2014 ja 2015 on järjestetty vertaistukiryhmiä yhteistyössä Folkhälsanin kanssa ja ajatuksena on toiminnan jatkuminen. Keväällä 2016 on suunnitelmassa järjestää avoimet ovet -konseptilla suomenkielinen ryhmä muistisairaiden omaisille. Muistihoitajat järjestävät joulukuusta 2015 lähtien vertaistukiryhmiä Loviisan keskustassa, Lijendalissa ja Ruotsinpyhtään kirkonkylässä.</p> <p>Lyhytaikaishoito toimii 1.6.2014 alkaen senioripalvelujen yksiköissä. Lyhytaikaishoitoa kehitetään aikaisempaa kuntouttavammaksi.</p>
--	--	---	--